

Moderní ruská kinematografie

90. léta

Po rozpadu SSSR vznikl nový stát, Ruská Federace. Život země se samozřejmě hodně změnil a kinematografie se přestala podporovat. Lidé přestali chodit do kina, video přehrávač doma už nebyl vzácností. Z kin se dělala kasina a nákupní centra.

Filmy se ale stále natáčeli na komerčních filmových studiích na peníze lidí, kteří nebyli blízcí kinematografii. Filmy se natáčeli na levné filmové pásy. Témata filmů záležela na sponzorech, většinou se natáčeli akční filmy a komedie, které tematicky byly daleko od sovětských a cizích standardů.

Ve filmu se ale odrazilo to, co bylo ve skutečnosti: kriminalita, narkomanie, alkoholismus, prostituce, masová emigrace, rozvrat. Hlavní hrdinové filmů byli kriminální autority, vojáci, kteří se vrátili z Afganistanu a Čečenska, inteligence, která se buď zvykla nebo ne na nové podmínky.

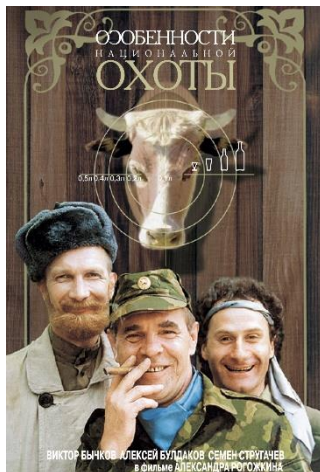
Režiséři sovětského filmu také se snažili zapadnout do nové doby, ale moc jim to nedařilo. Například nové filmy Eldara Rjazanova byly o hodně horší než předchozí, Leonid Gajdaj natočil poslední komedii o ruské mafii v USA [Na Dëribasovské je krásně aneb Na Brighton Beach zase prší](#), Georgij Danelija natočil dva nenápadné a téměř

bezvýznamné filmy [Nastja](#) a [Orjol i reška](#), Vladimir Meňšov natočil frašku [Širli-myrlis](#). Situace pro sovětské herce byla beznadějná, nabídky nebyly na stejné úrovni jako předtím, a proto souhlasili hrát jen z finančních důvodů.

Jedním z úspěšných režisérů byl [Anatolij Ejramdžan](#), který v roce 1992 organizoval své studio a ročně natáčel několik filmů. Nejúspěšnější z nich byly [Babnik](#), [Impotent](#), [Tretij ně lišnij](#). V jeho filmech hráli známí herce: [Larisa Udovičenko](#), [Tatjana Vasiljeva](#), [Ljubov Poliščuk](#), [Tatjana Dogileva](#), [Alexandr Širvindt](#), [Boris Ščerbakov](#), [Michail Děržavin](#), [Irina Muravjova](#), [Alexandr Pankratov-Čornyj](#) aj.

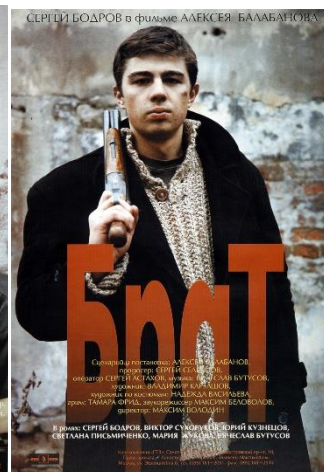

Jedním z nejpobulárnějších hrdinů byli muži se sportovní postavou, kteří ovládají boj: [Alexej Serebrjakov](#), [Alexandr Peskov](#), [Dmitrij Pevcov](#), [Oleg Fomin](#), [Igor Livanov](#) a [Jevgenij Sidichin](#).

Od půlky 90. let se situace začala měnit. Natáčeli se filmy nejen pro sponzory, ale i pro normální publikum. Okamžitě se stál populární film [Svéráz národního lovu](#) [Alexeje Rogožkina](#). Film [Nikity Michalkova Unavení sluncem](#) dostal Oscara. [Sergej Bodrov](#)

natočil film [Kavkazský zajatec](#). [Valerij Todorovskij](#) natočil melodram [Země hluchých](#). V roce 1966 vyšel kultový film [Bratr Alexeje Balabanova](#). Hlavní hrdina toho filmu se stál národním hrdinou, který předtím chyběl.

Začali se natáčet ruské vícedílné seriály: [Malichernosti života](#) a [Gorjačev i drugije](#). Natáčeli se historické melodramy [Grafinja de](#)

[Monsoro](#) a [Pěťburjskije tajny](#) a známé [Улицы разбитых фонарей](#), [Агент национальной безопасности](#) aj.

2000. léta

Filmy se natáčely pro televizní vysílání, ne pro promítání v kinech. Většinou se natáčeli seriály. Postupně se to mění a vyrovnává. Počet filmu k 2010 vyrostl do 200 filmů za rok. Budují se první kina IMAX. Stará kina se renovovala anebo se jen zavírala.

Stát podporoval kinematografii, hlavně ty režiséry, kteří natáčeli patriotické filmy a splňují vhodné státu podmínky. Není moc známo, které filmy jsou natočené na objednávku státu.

Začíná vlna kriminálních seriálů a filmů: [Brigada](#), [Bavorák](#), [Slepá bába](#). Pokračují seriály 90. let

[Улицы разбитых фонарей](#), [Каменская](#). Natáčí se další kriminální seriály [Убойная сила](#), [Тайны следствия](#). Také se hodně natáčí adaptace cizích seriálů.

Natáčeli se filmy podobného charakteru jako snímky 60. let: [Бýt Mladý](#) (Прогулка, 2003), [Pitěř FM](#) (2006), [Žara](#) (2006), [Svjaz](#) (2006). Nejpopulárnějším spisovatelem 2000. let byl Boris Akunin, Na začátku 2000. let byly zfilmovány hned tři jeho detektivky. Nejdůležitějšími událostmi té doby bylo zfilmování děl zakázaných předtím autorů: [В кругу первом](#)

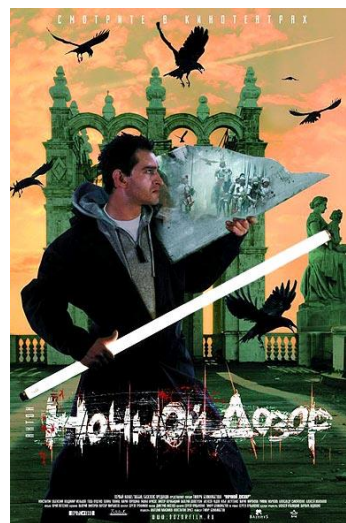

Alexandra Solženicina a [Doktor Živago](#) Borise Pasternaka.

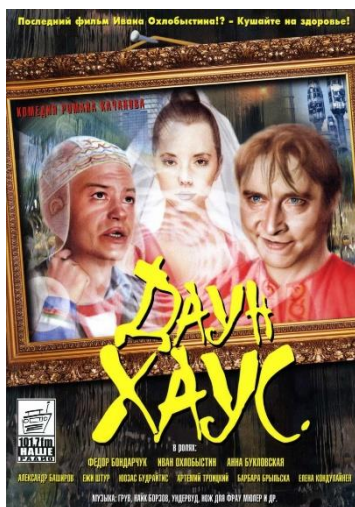
Ruský film zachycuje světové tendence a v částí filmů hlavními hrdiny jsou oligarchové, představitelé slavného světa: [В движении](#), [Oligarch](#), [Глянец](#), [Platon](#), [Любовь-Морковь](#).

První senzací ruského filmu se stalo zfilmování fantastického románu Sergeje Lukjaněnka [Noční hlídka](#), [Denní hlídka](#).

Druhý film, který vyvolal hodně reakcí bylo drama [Fjodora Bondarčuka 9. rota](#) o válce v Afganistanu. V 2000. léta se natáčelo hodně

filmů o Velké vlastenecké válce: [Garik Sukačov Праздник](#), [Michail Ptašuk В августе 44-го](#), [Alexandr Rogožkin Кукушка](#) aj.

V 2000. léta se vrátil autorský film, protože v předchozích deseti letech hranice mezi arthousem a filmy pro širokou veřejnost byla téměř neviditelná. Vznikla nová vlna mladých „festivalových“ režisérů: [Nikolaj Chomeriki](#), [Andrej Zvjagincev](#), [Valerija Gaj Germanika](#). Alexej Balabanov pokračoval ve zkoumání „temných“ témat. Filmy těchto režisérů nebyly moc populární mezi normálními lidmi, ale vyhrávaly ceny na národních a mezinárodních festivalech. Jeden z nejpoblárnějších režisérů autorského filmu byl [Roman Kanačov](#), autor

kultových filmů populárních mezi mladými lidmi: [DMB](#) a [Daun Haus](#).

Největší změny (bohužel k horšímu) se týkají dětského filmu. Vysoké sovětské úrovně se mu dosáhnout nepodařilo, dětská kina obecně zmizela. Filmů pro děti se natáčí méně, ale vzniklo o hodně více kreslených filmů [Kamarádi balónci](#) (Смешаруки), [Лунтик и его](#)

[друзья](#), cyklus kreslených filmů o třech bohatýrech, [Pomocníčkové](#) (Фиксики).

PAVEL LUNGIN

Pavel Lungin

- Scénárista, režisér
- Narodil se 12. července 1949 v Moskvě.
- V roce 1971 vystudoval filologickou fakultu Moskevské státní univerzity.
- V roce 1975 dodělal Všeruskou státní univerzitu kinematografie.
- 1992-2005 bydlel a pracoval ve Francii
- Začal natáčet filmy docela pozdě, v 40 letech.
- První film, který natočil režisér byl snímek [Taxi Blues](#), za který získal cenu za nejlepší režisérskou práci na filmovém festivalu v Cannes. Film o tom, jak život spojil praktického taxikáře a slabošského hudebníka alkoholika. V hlavní roli hrál [Pjotr Mamonov](#).
- Dále následovaly filmy [Luna Park](#), [Čára života](#) (Линия жизни / Ligne de Vie), [La Noce](#) (Свадьба), [Oligarcha](#) (Олигарх) a [Chudí příbuzní](#) (Бедные родственники).
- V roce 2005 v televizi šel Lunginův seriál [Дело о Мертвых душах](#). Film je natočen nejen dle románu Mrtvé duše, ale i jiných děl N. V. Gogola.
- V roce 2006 natočil film [Ostrov](#), který měl úspěch jak v Rusku, tak i v zahraničí. Na hlavní roli zase pozval Pjotra Mamonova.
- Následoval snímek [Lilacs](#) (Ветка сирени) a po něm známá film [Ivan Hrozný](#) (Царь), kde hlavní role hrají Pjotr Mamonov a [Oleg Jankovskij](#).
- Od roku 2010 je prezidentem Mezinárodního filmového festivalu na počest Andreje Tarkovského Zrcadlo.
- V roce 2012 natočil hudební drama [Dirigent](#) (Дирижер): Dirigent jede do Jerusalemu, aby dirigoval oratorii Matoušovy pašije. Ale hudební tura dopadá jako tragédie. Dirigent vidí sebe jinak než předtím, mění se, přehodnocuje svůj život.
- V roce 2016 vyšel jeho film [Dama Pik](#) (Дама Пик) dle opery P. Čajkovského.
- Poslední film P. Lungina [Bratstvo](#) (Братство) je jiným pohledem na Afgánskou válku. Vyvolal nejednoznačné reakce.

Půlka afgánských veteránů napsala dopis prezidentovi, aby film zakázal, protože zesměšňuje jejich hrdinské činy a image Ruska, ale nehledě na to film promítali.

https://tvkultura.ru/video/show/brand_id/47463/episode_id/631551/video_id/631551/viewtype/picture/ - 4dílný film o P. Lunginovi.

OSTROV

Rok: 2006

Ruský název: Остров

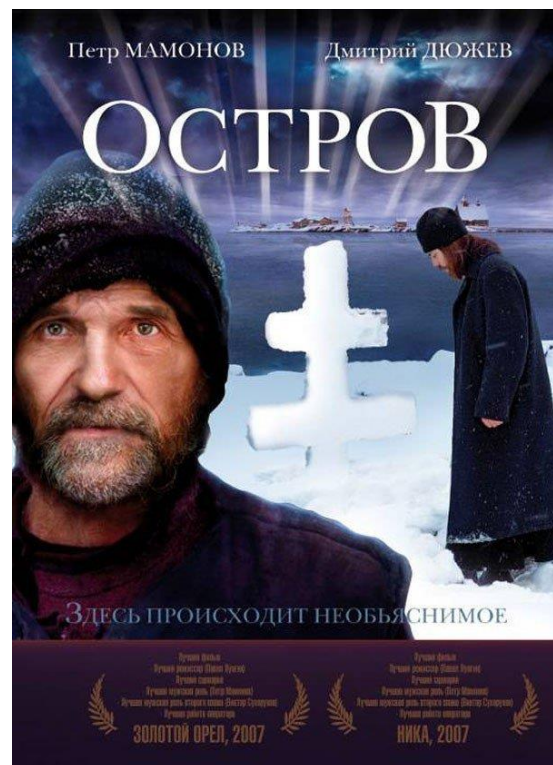
Scénář: Dmitrij Sobolev

Kamera: Andrej Žegalov

Hudba: Vladimir Martynov

Námět: Druhá světová válka. Nákladní člun, na kterém Anatolij a jeho kamarád Tichon převáží uhlí, obsadili Němci. Anatolij se modlí, aby ho Němci zahrnili a za to musí zastřelit Techona. Němci nechávají zbabělce na zaminovaném člunu, ale díky pomoci mnichů se mu podařilo přežít. Po hodně letech stařec Anatolij je proslulý svým počestným životem a zázračnou pomocí. Pomáhá lidem, kteří jedou na ostrov schválně k němu. Avšak těžký hřích nenechává ho na pokoji. Cítí, že brzy bude konec a připravuje se na smrt. Ještě neví, že se mu všechno odpustí.

Hrají: Pjotr Mamonov, Viktor Suchorukov, Dmitrij Djužeb, Jurij Kuzněcov, Viktorija Isakovová, Nina Usatovová, Jana Jesipovič, Olga Demidovová, Timogej Tribuncev, Sergej Burunov aj.

Film: <https://www.culture.ru/movies/1607/ostrov>

Otázky:

- 1) Charakteristika filmu a hrdinů
- 2) Název filmu
- 3) Bůh, víra a náboženství ve filmu
- 4) Jaký je ve filmu humor? Uvedte příklady.
- 5) Osobní dojem z filmu.

DAMA PIK

Rok: 2016

Ruský název: Дама Пик

Scénář: Pavel Lungin, Alexandr Lungin, Stiphen Walsh, Valerij Pečejkin

Kamera: Levan Kapanadze

Hudba: Pjotr Čajkovskij, Kuzma Bodrov

Námět: Operní pěvkyně Sofija Mayerová se po dlouhých letech emigrace vrací do Ruska. Zpěvačka chce uvést *Pikovou dámu* Čajkovského v divadle, kde kdysi sama měla premiéru. Hra určitě bude největší kulturní událostí a herci se stanou známými. Mladý zpěvák tohoto divadla Andrej sní o penězích a popularitě. *Piková dáma* je pro něj šancí dosáhnout svých snů.

Je připravený ke všemu, jen aby dostal tu roli a Sofija o tom ví. Operní pěvkyně vymyslela krutou hru, do které vtáhne všechny účastníky opery.

Hrají: Ksenija Rappoportová, Ivan Jankovskij, Marija Kurděněvič, Igor Mirkurbatov, Vladimir Simonov, David Roinišvili, Běnik Arakeljan, Arslan Murzaběkov, Dmitrij Kuličkov, Alexej Kolgan, Natalja Koljakanovová, Jevgenij Želenskij, Alexandr Djakin, Roman Kolotuchin, Dima Černov.

O filmu:

https://www.vokrug.tv/video/show/dama_pik_programma_mnenie_pavel_lungin_o_svoem_novom_filme/

Film: <https://filmix.co/triller/112559-dama-pik-2016.html> nebo <https://zloekino.com/video/729531-Dama-Pik-Film>

Otázky:

- 1) Charakteristika filmu
- 2) Charakteristika hlavních hrdinů
- 3) Jak se prolínají život Andreje a jeho hrdiny Germana?
- 4) Hudba a její význam ve filmu
- 5) Osobní dojem z filmu

VALERIJ TODOROVSKIJ

Valerij Todorovskij

- Narodil se roku 1962 v Oděse.
- Syn filmového režiséra [Pjotra Todorovského](#).
- V roce 1984 dostudoval Všeruskou státní univerzitu kinematografie.
- V roce 1990 vyšel jeho první film [Katafalk](#). Byl to pro něj úspěšný debut.
- Do svých filmů se snažil brát neznámé herce. Myslel, že neznámé herci nejsou méně talentovaní než populární.
- V následujícím filmu [Любовь](#) (1991) zahrál předtím neznámý mladý herec [Jevgenij Mironov](#).
- V roce 1994 ve filmu [Katia Ismailova](#) (*Подмосковные вечера*) zase představil světu Ingeborgu Dapkunajtė. Nabídl herečce hrát ve svém filmu, tou dobou žila v Londýně.
- V roce 1998 natočil úspěšný film [Země hluchých](#) (*Страна глухих*). Díky tomuto filmu se stáli známými [Čulpan Chamatovová](#), [Dina Korzunová](#) a [Maxim Suchanov](#).
- Od března 2000 byl zástupce generálního ředitele PTP (později televizní kanál *Россия*) v oblasti filmové výroby, od roku 2003 je poradce generálního ředitele v oblasti filmových a televizních projektů. Pracoval na tomto televizním kanálu do roku 2007.
- Roku 2004 vyšel jeho film [Můj nevlastní bratr Frankenstein](#) (*Мой сводный брат Франкенштейн*). Vypráví nám o muži, který se jmenuje Pavel. Přišel o oko a o rozum, proto přijel do Moskvy na operaci. Jde na návštěvu ke svému otci, který ani nevěděl, že má dospělého syna. Pavel se nemůže zbavit války, pořád ho pronásleduje

v jeho hlavě. V určitou chvíli se stane nebezpečný pro společnost. Ten film lze nazvat moderní adaptací Frankensteinova.

- V roce 2008 vyšel film *Šviháci*, který byl vysílán v televizi.

- Zajímavou prací je také televizní seriál *Ottěpel*, který poprvé vysílali v prosinci 2013.

- Roku 2016 Todorovskij natočil film *Bolšoj*. Film vypráví o baletu, o životu Velkého divadla v Moskvě (rus. Большой театр), o životu divadelní skupiny a o třech baletkách a jejich osudu od 10 do 25 let.

- Poslední snímek V. Todorovského má název *Oděsa*. Film o městě, kde vyrůstal režisér. Natáčení ale nebylo v Oděse, jelikož by bylo komplikované dostat tam všechny herce.

ŠVIHLÁCI

Rok: 2008

Ruský název: Стиляги

Scénář: Jurij Korotkov

Kamera: Roman Vasjanov

Hudba: Konstantin Meladze

Námět: Moskva 50.let minulého století. Ideální představitel sověské mládeže Mels se dozvídá o existenci jiného života, kde je svoboda, láska a hudba. Ponoří se do jiné reality, ale bojuje za právo být jiný.

Hrají: Anton Šagin, Oksana Akišinová, Jevgenija Brik, Maksim Matvějev, Jekatěrina Vilkovová, Igor Vojnarovkij, Konstantin Balakirěv, Sergej Garmaš, Oleg Jankovskij, Irina Rozanovová, Leonid Jarmolnik, Alexej

Gorbunov, Alexandr Stěfancov, Světlana Kuzminová, Sofija Lebedevová, Konstantin Leščenko, Janina Melechovová, Marija Minová, Olga Smirnovová, Ljudmila Solovjovová, Alexandr Fedičkin.

Film o filmu: <https://www.youtube.com/watch?v=vo1YdjIDecw>

Film: <https://rezka.ag/films/musical/12256-stilyagi-2008.html> nebo <http://baskino.me/films/dramy/147-stilyagi.html>

Otázky:

- 1) Charakteristika filmu.
- 2) Charakteristika hlavních hrdinů.
- 3) Charakteristika doby.
- 4) Jakou roli mají hudební scény?
- 5) Osobní dojem z filmu.

KVARTETO I (КВАРТЕТ И)

Obecné informace:

- Komické divadlo *Kvarteto I* vzniklo v roce 1993. Založili ho absolventi Ruské univerzity divadelního umění (GITIS/ГИТИС).
- Na začátku vystupovali na jevišti GITISu. Byla to komedie *Эмо только штампы* na základě typických studentských vtipů.
- *Kvartet I* vytvořil projekt *Jiné divadlo*, kde hrají nejen komedie, ale i dramata.
- webová stránka: <https://kvartet-i.ru/>

Účastníci:

Rostislav Chait

- Narodil se v Oděse 21. září roku 1971.
- Od roku 1978 studoval na Oděské škole spolu s Leonidem Baracem (teď spolu pracují v *Kvartetu I*).
- Roku 1993 dostudoval GITIS, seznámil se tady s Alexandrem Demidovým, Kamilem Larinym a režisérem Sergejem Petrejkovým.

Leonid (Alexej) Barac

- Narodil se v Oděse 18. července roku 1971.
- Od roku 1978 studoval na Oděské škole spolu s Rostislavem Chaitem (teď spolu pracují v *Kvartetu I*).
- Roku 1993 dostudoval GITIS, seznámil se tady s Alexandrem Demidovým, Kamilem Larinym a režisérem Sergejem Petrejkovým. V roce 2001 poprvé napsal scénář ke hře *Den Radia*.
- Hra měla velký úspěch. Proto napsal pokračování: *Děň Vyborov*. Tentokrát scénář napsali spolu Leonid Barac, Rostislav Chait a Sergej Petrejkov. Hlavní role zahráli stejní herci jako ve *Dne Radia*.
- V letech 2007 a 2008 tyto komedie byly zfilmovány.

Kamil Larin

- Narodil se 10. listopadu ve Volgogradu. Vystudoval průmyslovou školu (elektrotechnické zaměření).
- V roce 1993 dostudoval GITIS. Seznámil se tady s Alexandrem Demidovým, Leonidem Baracem, Rostislavem Chaitem a režisérem Sergejem Petrejkovým.

Alexandr Děmidov

- Narodil se 22. října v Sverdlovsku.
- V roce 1988 nastoupil na Statní univerzitu divadelního umění, kterou dostudoval v roce 1993. Tady se seznámil s Kamilem Larinym, Leonidem Baracem, Rostislavem Chaitem a režisérem Sergejem Petrějkovým.

Filmografie:

- [Děň Vyborov](https://www.youtube.com/watch?v=6hi0etcrq08) (День Выборов, 2007) - <https://www.youtube.com/watch?v=6hi0etcrq08>
- [Den Radia](https://www.youtube.com/watch?v=DaDv3kETJu4) (День радио, 2008) - <https://www.youtube.com/watch?v=DaDv3kETJu4>
- [O čem mluví muži](https://www.youtube.com/watch?v=E3Hd861qH34) (О чём говорят мужчины, 2010) - <https://www.youtube.com/watch?v=E3Hd861qH34>
- [O čem ještě mluví muži](https://www.youtube.com/watch?v=MUaBfLQVio8) (О чём ещё говорят мужчины, 2011) - <https://www.youtube.com/watch?v=MUaBfLQVio8>
- [Bystreje, čem kroliki](https://www.youtube.com/watch?v=W7dRJptg0fo) (Быстрее, чем кролики, 2014) - <https://www.youtube.com/watch?v=W7dRJptg0fo>
- [Strana čudės](https://www.youtube.com/watch?v=f9EodZMcMda) (Страна чудес, 2016) - <https://www.youtube.com/watch?v=f9EodZMcMda>
- [Děň Vyborov 2](https://www.youtube.com/watch?v=OrTtk9NO-QI) (День Выборов 2, 2016) - <https://www.youtube.com/watch?v=OrTtk9NO-QI>
- [O čem mluví muži. Pokračování](http://kinobar.cc/13876-o-chem-govoryat-muzhchiny-prodolzhenie-1-v1.html) (О чём говорят мужчины. Продолжение, 2018) - <http://kinobar.cc/13876-o-chem-govoryat-muzhchiny-prodolzhenie-1-v1.html>
- [Gromkaja Svjaz](http://kinobar.cc/16502-gromkaya-svyaz-v2.html) (Громкая связь, 2019) - <http://kinobar.cc/16502-gromkaya-svyaz-v2.html>

kvarteto I

<https://www.youtube.com/watch?v=DndGwMg0HjY>

<https://www.youtube.com/watch?v=3WEi5Tnphzs>

ZADÁNÍ

Charakterizovat libovolný film *Kvarteta I*. Doporučuji: *День выборов* (2007), *О чём говорят мужчины* (2010) nebo *Громкая связь*.

Otázky:

- 1) Charakteristika vybraného filmu
- 2) Charakteristika hrdinů
- 3) Nejvtipnější scény (Jednu z nich se pokusit přeložit do češtiny)
- 4) Osobní dojmy

Odkazy jsou ve filmografii. K některým filmům lze zapnout anglické titulky.